

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/192/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715209522
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2016:5715209522.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa

Z. E. D., nar. XX.X.XXXX

dieťa rodičov, matky E. D., S.. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/X, E., zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou E.. S. E., nar. X.X.XXXX, bytom R. Č.. XXX, R. a otca M. R., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti X. Č. T. XX/X, R., maloletý trvale bytom ako navrhovateľka, v súčasnosti v dočasnej osobnej starostlivosti navrhovateľky R. Č.I., H. M., S.. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/X, E., R. J. D.. I. X/X, E. v konaní o návrhu o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Maloletý Z. E. D., nar. XX.X.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti tety R. Č., H. M., S.. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/X, E., R. J.Ú. D.. I. X/X, E., dňom 2.7.2015.

R. Č. je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia, sústavne a dôsledne sa starať o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj, riadiť jeho správanie, chrániť jeho záujmy, prijímať výživné, prídavky na dieťa, iné finančné a materiálne plnenia, zastupovať ho a spravovať jeho majetok s náležitou starostlivosťou s tým, že právo zastupovať a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

Matka je povinná platiť na maloletého Z. E. D., nar. XX.X.XXXX výživné vo výške 75,- Eur mesačne od 2.7.2015 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám tety R. Č., bytom D.. I. X/X, E..

Nedoplatok na výživnom od 2.7.2015 do 30.4.2016 v celkovej výške 476,28 Eur súd matke p o v o ľ u j e s p l á c a ť v splátkach po 15,- Eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Otec je p o v i n n ý platiť na maloletého Z. E. D., nar. XX.X.XXXX výživné vo výške 75,- Eur mesačne od 2.7.2015 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám tety R. Č., bytom D.. I. X/X, E..

Nedoplatok na výživnom od 2.7.2015 do 30.4.2016 v celkovej výške 747,58 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e s p l á c a ť v splátkach po 20,- Eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Súd návrh matky o úpravu práv a povinností rodičov k E. Z. E. D., nar. XX.X.XXXX v celom rozsahu z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 6.7.2015 podaným na Okresnom súde Martin osobne toho istého dňa navrhovateľka, teta mal. Z. a sestra jeho matky R. M.Z. žiadala vydať predbežné opatrenie podľa § 75a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a po vykonaní dokazovania rozsudok, maloletého zveriť do jej náhradnej osobnej starostlivosti od podania návrhu s tým, že bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého a v bežných veciach ho zastupovať a spravovať jeho majetok namiesto matky, ktorej uložiť povinnosť platiť na výživu maloletého mesačne 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k jej rukám od podania návrhu, a to vzhľadom k tomu, že nechce, aby bol maloletý umiestnený v detskom domove a matka svojim nezodpovedným prístupom ohrozuje jeho zdravý psychický a fyzický vývin.

Uviedla, že dieťa pochádza z matky E. D., otcovstvo nie je určené a na tunajšom súde prebieha konanie o určenie otcovstva. Jej sestra sa o neho nestará, vedie kočovný spôsob života, nezabezpečuje denný biologický režim, chodí s ním domov neskoro v noci alebo nepríde vôbec. Má priateľa, ktorý má pochybnú minulosť, niekoľkokrát bol vo výkone trestu. Má informácie, že sestra užíva omamné látky, niekoľkokrát u nej našli použité injekčné striekačky, aj v kočiaku maloletého. V minulosti sa viackrát stalo, že museli zabezpečiť starostlivosť, hlavne v období dávok, pretože matka po ich vybratí na niekoľko dní odišla a vôbec sa nezaujímal o svojho syna. Je trestne stíhaná, opakovane sa dopustila páchania zločinu nedovolennej výroby omamných látok, ich držania a obchodovania s nimi. Dňa 2.7.2015 v noci o 0,30 hod. zanechala maloletého v kočiaku pred dverami bytu svojho otca a napísala mu SMS-ku, že má pred dverami vnuka a odišla, od toho času sa vôbec neozvala a odvtedy ona zabezpečuje starostlivosť o maloletého. Tento bol zanedbaný, je na nich zvyknutý, všetci majú k nemu vytvorený dobrý vzťah, vyhľadáva ich spoločnosť. Matka sa nachádza na neznámom mieste, je poberateľkou rodičovského príspevku a rodinných prídavkov. Ona v súčasnosti býva v 3-izbovom nájomnom byte spolu so snúbencom R. Č., s jej maloletými deťmi E. M., H. Ž. a synom snúbenca D. Č.. Je nezamestnaná, poberá opatrovateľský príspevok na brata 199 Eur, je zbavený svojprávnosti. Tiež poberá výživné na maloleté deti 283 Eur a rodinné prídavky. Snúbenec pracuje vo Viena International, s.r.o., má príjem 850 Eur, poberá vdovský a sirotsky dôchodok 190 Eur. Náklady spojené s bývaním predstavujú 450 Eur vrátane energií. Zobrali si pôžičku z H. T. a mesačná splátka je 220 Eur.

Uznesením č.k. 20P/192/2015-6 zo dňa 7.7.2015 súd návrh navrhovateľky o nariadenie predbežného opatrenia o zverení mal. Z. do jej náhradnej osobnej starostlivosti v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení poukázal na to, že podľa § 75a ods. 1 O.s.p. samotná navrhovateľka nie je oprávnená podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia a takýto návrh môže podať len orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, z ktorého dôvodu súd skúmal návrh navrhovateľky ako podnet. Tento následne zamietol, pretože nespĺňal všetky zákonné náležitosti uvedené v § 75a O.s.p. a preto ani nezačal konanie o nariadenie predbežného opatrenia z úradnej povinnosti.

Uznesením č.k. 20P/192/2015-14 zo dňa 8.7.2015 súd mal. Z. ustanovil pre konanie kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Návrhom zo dňa 7.7.2015 podaným osobne dňa 8.7.2015 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin žiadal nariadiť predbežné opatrenie podľa § 75 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) a podľa § 73 ods. 2 písm. d) bod 1 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, mal. Z. zveriť do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti tete R. M., ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj a v bežných veciach ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok namiesto matky. Mal zato, že je nevyhnutne potrebné zabezpečiť maloletému starostlivosť v náhradnom rodinnom prostredí, pretože matka svojím spôsobom života ohrozuje jeho zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin, ide o rizikové konanie matky a je preto potrebné urýchlene vykonať opatrenia - zverenie maloletého do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti.

V návrhu úrad uviedol, že otec v rodnom liste nie je uvedený, prebieha na súde konanie o určenie otcovstva voči domnelému otcovi M. R.Á.. Rodinu evidujú od 25.5.2015 na základe podnetu MUDr. Dragulovej, ktorá je detskou lekárkou maloletého, z dôvodu, že matku s maloletým dlho nevidela a žiadala o prešetrenie situácie. Hneď v uvedený deň vykonalo oddelenie sociálny prieskum v domácnosti

matky, ale ju nezastihli a nechali jej predvolanie. Matka sa dostavila a uviedla, že sa pravidelne zúčastňuje preventívnych prehliadok a očkovaní s maloletým. Priznala, že sa dlhší čas zdržiavala mimo trvalého pobytu aj so svojim priateľom R. K.. Bola poučená, že je povinná zabezpečiť maloleťmu stabilné bývanie a nemôže viesť kočovný spôsob života. Dňa 17.6.2015 oddelenie prijalo anonymný podnet, že matka zanedbáva starostlivosť, riadne sa o maloletého nestará, je závislá na hracích automatoch, do herne chodí spolu s maloletým. Šetrením zistili, že matka skutočne navštevuje herne s hracími automatmi spolu s dieťaťom, čo im potvrdili pracovníci herne, aj matka. Starý otec E. D. uviedol, že matka sa vždy po termíne výplaty sociálnych dávok zdržuje mimo trvalého pobytu na neznámom mieste aj niekoľko dní. Jej priateľ sa nedávno vrátil z výkonu trestu. Náhodne ju našli v domácnosti, kde nie je zavedená elektrická energia a voda, v domácnosti sa zdržujú patologické osoby s kriminálnou a drogovou minulosťou. Zistili, že matkin priateľ má pochybnú minulosť a bol niekoľkokrát súdne trestaný. Matka bola v máji 2013 podmienene odsúdená za zločin nedovolennej výroby omamných látok, ich držanie a obchodovanie s nimi a v čase tohto trestu opätovne spáchala drogovú trestnú činnosť. Konfrontovali ju s týmito skutočnosťami a neustále klamala a zavádzala. Začali voči nej správne konanie vo veci uloženia výchovného opatrenia a bolo dňa 23.6.2015 vydané upozornenie na zlepšenie starostlivosti o maloletého. Prisľúbila nápravu a spoluprácu, boli jej uložené úlohy, ktoré však nesplnila. Jednou z úloh bolo absolvovať odborné vyšetrenie v protidrogovej ambulancii z dôvodu podozrenia z užívania návykových látok a závislosti na hracích automatoch. Ďalšou úlohou bolo zabezpečiť stabilné rodinné prostredie a denný režim maloleťmu. Sociálnym prieskumom zistili, že matka aj naďalej vedie kočovný spôsob života a zanedbáva starostlivosť o maloletého.

Rodinu pravidelne monitorovali a zistili, že dňa 2.7.2015 v noci o 0,30 hod. matka zanechala maloletého v kočiku pred dverami bytu svojho otca a napísala mu SMS-ku, že má pred dverami vnuka a odišla, maloletý bol zanedbaný, od toho času sa vôbec neozvala. Starostlivosť zabezpečuje v súčasnosti jeho teta, ktorá ju zabezpečovala i v minulosti v čase, keď matka bez udania dôvodu opustila trvalé bydlisko. Uviedla, že jej sestra užíva omamné látky, niekoľkokrát u nej našli použité injekčné striekačky, aj v kočiку maloletého. Prejavila záujem o starostlivosť, je na ňu a jej priateľa zvyknutý, má s nimi vytvorené puto.

Súd následne uznesením o nariadení predbežného opatrenia č.k. 20P/192/2015-23 zo dňa 10.7.2015, právoplatným dňa 8.8.2015, predbežne vykonateľným dňa 23.7.2015 a vykonateľným v časti výroku výživného dňa 21.8.2015, dočasne zveril mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, určil jej povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o mal. Z. v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia, sústavne a dôsledne sa starať o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj, riadiť jeho správanie, chrániť jeho záujmy, prijímať výživné, prídavky na dieťa, iné finančné a materiálne plnenia a tieto vymáhať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok s náležitou starostlivosťou s tým, právo zastupovať a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach a matke uložil povinnosť platiť na mal. Z. výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne od 8.7.2015 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky.

Uznesením č.k. 20P/192/2015 - 57, 20P/343/2015 - 20 zo dňa 14.3.2016 súd v záujme hospodárnosti konania a v záujme účastníkov konania podľa § 112 ods. 1 O.s.p. konanie o návrhu navrhovateľky o nariadenie predbežného opatrenia a o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti vedené na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 20P/192/2015 a konanie o návrhu matky o zmenu úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťmu vedené na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 20P/343/2015 spojil na spoločné konanie, s tým, že obidve konania budú ďalej vedené pod spoločnou sp.zn. 20P/192/2015.

K podanému návrhu matky sa písomne podaním zo dňa 18.3.2016 podaným na súde osobne toho istého dňa vyjadřila navrhovateľka, ktorá nesúhlasila, aby mal. Z. bol zverený matke. Uviedla, že matka vôbec nepozná zvyky ani potreby maloletého, o stretnutie požiadala päť krát, pričom kontakt jej bol umožnený tri krát. Stávalo sa, že sa s matkou dohodli, ona však nedvíhala telefón. Bola toho názoru, že matka aj naďalej užíva omamné látky vzhľadom na jej podozrivé správanie, keď sa s ňou v januári stretla, mala opuchnutú ruku ako zvyčajne, keď brala spomínané látky. O domácnosť sa nestará ako tvrdí, pri odnášaní brata domov si všimla neporiadok a jej dlhodobú neprítomnosť v domácnosti. Má problémy s vymáhaním výživného, za celú dobu matka toto zaplatila len jednorázovo za mesiace august až október 2015. Má problémy so zákonom, ešte nebola právoplatne odsúdená a ak nastúpi na výkon trestu, nie je jasné čo bude s mal. Z.. Ona maloleťmu vytvára optimálne podmienky pre jeho psychický aj fyzický

vývin, je u nej šťastný, považujú ho v jej domácnosti za člena rodiny, vrátenie maloletého matke by malo nepriaznivý vplyv na jeho ďalší vývin.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom navrhovateľky, s jej vyjadrením k návrhu matky, so správami kolízneho opatrovníka zo dňa 7.7.2015 č.l. 11, 2.10.2015 č.l. 42, 23.3.2016 č.l. 68, s ďalšími pripojenými listinnými dôkazmi, a to s výrokom rozsudku č.l. 15, s obžalobou č.l. 17, 18, s potvrdením úradu práce ohľadne matky č.l. 41, s potvrdením úradu práce ohľadne navrhovateľky č.l. 48, s uznesením č.l. 74, s nálezmi MUDr. Fedákovej č.l. 84 - 87, s prehľadom priestupkov č.l. 98, 99, s rozhodnutím o opakovanom príspevku dieťaťa v náhradnej osobnej starostlivosti č.l. 111, s potvrdením o príjme matky č.l. 123, s potvrdením o zaradení matky do evidencie uchádzačov o zamestnanie č.l. 148, s rodným listom maloletého č.l. 149, so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 21C/271/2015, sp.zn. 1Pr/87/2013, sp.zn. 20Ps/11/2015, sp.zn. P/248/2000, sp.zn. 22P/269/2009, sp.zn. 20P/132/2009, sp.zn. 20P/174/2008, sp.zn. 12P/131/2011 a sp.zn. 20P/28/2013, ako aj s ďalšími listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah celého spisového materiálu.

Z takto vykonaného dokazovania mal preukázané, že mal. Z. sa matke narodil ako slobodnej, na tunajšom súde bolo vedené konanie o určenie otcovstva M. R., nar. XX.X.XXXX pod sp. zn. 21C/271/2015, ktoré bolo pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavené. V priebehu tohto súdneho konania však došlo k uznaniu otcovstva M. R., rodný list mal. Z. č.l. 149. Matka bola uznesením tunajšieho súdu sp.zn. 20P/54/2013 zo dňa 6.3.2013 ustanovená za opatrovníčku nesvojprávneho brata D. E., pričom sa o neho nestarala v potrebnom rozsahu a preto R. M. podala návrh na zmenu opatrovníka a seba navrhla za novú opatrovníčku. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 20Ps/11/2015-17 zo dňa 4.8.2015, ktorým E. D. uvoľnil u funkcie opatrovníčky a ustanovil novú opatrovníčku, navrhovateľku, pričom od 1.11.2015 je umiestnený v DSS Méta v Martine formou týždennej sociálnej služby. Rozsudkom sp.zn. 13T/65/2013 zo dňa bola matka uznaná za vinnú zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona a odsúdená na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere tri roky s podmienecným odkladom s určenou skúšobnou dobou tri roky, uložením probačného dohľadu nad jej správaním v skúšobnej dobe a uložením zákazu požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Dňa 2.7.2015 bola súdu doručená obžaloba na matku zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pričom prechovávala rastlinný materiál rodu Cannabis (konopa) o hmotnosti 100,66 g, čo predstavuje spolu najmenej 200 obvykle jednorazových dávok drogy. Okresné riaditeľstvo PZ v Martine uznesením č. ORP-444/2-VYS-MT-2015 zo dňa 14.8.2015 odmietlo podnet, ktorý podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin vo veci podozrenia zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a zločinu odloženia dieťaťa podľa § 205 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť matka maloletého.

Podľa lekárskeho správ z Psychiatrickej a protidrogovej ambulancie MUDr. Fedákovej boli u matky robené od augusta 2015 do apríla 2016 opakované toxikologické vyšetrenia moču, opiátov, kokaínu, THC, amfetamínov, MAMP s výsledkom negatívne. V auguste bola nastavená aj na liečbu Neuroloom a Escitalopromom Mylan s cieľom zníženia impulzivity, liečba trvala mesiac - č.l. 84-87, 150.

Na základe lustrácie v Registri priestupkov mal súd preukázané, že matka sa v posledných troch rokoch dopustila viacerých priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, za ktoré bola riešená v tzv. blokovaní konaní a za ktoré jej boli uložené pokuty vo výške od 10 Eur do 20 Eur. Dňa 2.6.2015 sa rovnako dopustila priestupku, keď v záložni založila mobilný telefón, o ktorom mala vedomosť, že je kradnutý a je potrebné ho odovzdať na políciu, čím úmyselne spôsobila škodu vo výške 40 Eur a to podvodom, pre ktorý čin bola riešená v tzv. rozkaznom konaní, v ktorom jej bolo správnym orgánom uložené pokarhanie.

Dňa 3.12.2015 uzatvorila so zamestnávateľom J a J Trans, s.r.o. so sídlom v Žiline dohodu o pracovnej činnosti, ktorá bola uzatvorená na dobu určitú od 6.12.2015 do 31.12.2015 (č.l. 153). Od 8.2.2016 bola v pracovno-právnom vzťahu so zamestnávateľom Pro Ski, a.s. so sídlom v Bratislave, kde pracovala ako chyžná a pomocná sila v kuchyni s mesačnou mzdou 410 Eur/brutto + pohyblivá zložka mzdy 40 Eur/brutto. Nakoľko si podľa vyjadrenia zamestnávateľa plnila svoje pracovné povinnosti nad očakávaniami svedomito a zodpovedne, bola od 1.3.2016 preradená na pozíciu recepčnej a administratívneho zamestnanca s mesačnou mzdou 550 Eur/brutto + pohyblivá zložka mzdy 50 Eur/brutto s tým, že dohodnuté ukončenie pracovného pomeru bolo stanovené na deň 6.4.2016, jej čistý príjem z tohto

zamestnania za mesiac február predstavoval 370,89 Eur. Odo dňa 7.4.2016 bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie a dňa 22.4.2016 opätovne uzatvorila so zamestnávateľom J a J Trans, s.r.o. so sídlom v Žiline dohodu o pracovnej činnosti s druhom práce pomocné práce pri rýchloobčerstvení, doba určitá od 23.4.2016 do 31.12.2016, dohodnutá dĺžka pracovného času 10 hodín týždenne a hodinová odmena 2,328 Eur/brutto. Spláca spotrebiteľský úver od nebankovej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. vo výške 1.500 Eur s mesačnou splátkou 43,26 Eur.

Zo správ kolízneho opatrovníka súd zistil, že matka obýva 3-izbový byt spoločne so svojim otcom E. D.. Pracovala ako recepčná v Apartmánovom dome na Martinských holiach, jej čistý mesačný príjem bol cca 316 Eur, pracovnú zmluvu uzatvorila na dobu určitú do 31.3.2016 s možnosťou jej predĺženia. V prípade, že by jej bol mal. Z. zverený do osobnej starostlivosti, každodennú starostlivosť si predstavovala tak, že počas letnej sezóny bude chodiť do práce len počas víkendov a v tom čase jej bude pomáhať otec. Spláca úver v mesačných splátkach 50 Eur, ktorý bude splácať ešte 5 rokov, zobrala si ho na vyplatenie menších pôžičiek v nebankových spoločnostiach, ktoré mala ešte pred narodením mal. Z.. V súčasnosti sa stará o domácnosť, nemá žiadneho nového partnera, od augusta 2015 pravidelne absolvuje kontroly v psychiatrickej ambulancii MUDr. Fedákovej. V domácnosti sa počas víkendov nachádza aj matkin brat E. D. D., ktorý je zbavený svojprávnosti, poberá invalidný dôchodok a je umiestnený v Domove sociálnych služieb v Martine s týždňovým pobytom. So svojou sestrou (navrhovateľkou) sa naposledy stretla v januári 2016, kedy videla svojho syna a dala mu darčeky, ktoré pre neho zakúpila na Vianoce. Odvtedy komunikácia prebieha len prostredníctvom SMS-správ. Výživné platila vždy osobne, aby mohla vidieť svojho maloletého syna, zmeškané výživné bola ochotná doplatiť.

Tiež zistil, že navrhovateľka obýva 3-izbový nájomný byt spolu so svojim manželom R. Č., nar. XX.X.XXXX (manželstvo uzatvorené dňa X.XX.XXXX), so svojimi maloletými deťmi E. M., nar. XX.X.XXXX a H. Ž., nar. XX.X.XXXX, so synom manžela mal. D. Č.Z., nar. XX.X.XXXX a s mal. Z.. Nájom za byt je 380 Eur, inkaso 46 Eur, hygiena a čistota sú v domácnosti na požadovanej úrovni. Navrhovateľka poberá z úradu práce rodičovský príspevok 203,20 Eur, prídavok na mal. Z. 23,52 Eur a opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej osobnej starostlivosti 111 Eur, zároveň na svoje dve maloleté deti prídavok spolu 47,04 Eur a výživné, na mal. E. 133 Eur a na mal. H. 149,37 Eur (č.l. 45 - 54, 102 - 108, 111). Manžel pracuje ako programátor, pomáha jej so starostlivosťou o mal. Z. a súhlasí s tým, aby bol zverený do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Maloletý má k dispozícii kompletnú detskú výbavu, navrhovateľka zakupuje pre neho plienky, prijíma normálnu stravu, nebýva takmer vôbec chorý, naposledy bol na povinnom očkovaní dňa 8.9.2015. Maloleté deti navrhovateľky a syn manžela ho majú veľmi radi, sú na seba navzájom zvyknutí, majú medzi sebou vytvorené citové puto. Matka v minulosti o mal. Z. neprejavovala záujem, mala zvláštne správanie, bola apatická alebo veľmi aktívna, zakupovala si naďalej omamné látky, aj látku s názvom „poľské hnojivo“, ktorá nie je na Slovensku zakázaná a preto sa krvnými testami nezisťuje a tiež že nepravidelne navštevuje od roku 2013 protitidrogovú ambulanciu MUDr. Fedákovej.

Kolízny opatrovník napriek tomu, že si matka podala návrh o zverenie mal. Z. do svojej osobnej starostlivosti, mal za to, že od dočasného zverenia maloletého dieťaťa s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nespolicupracovala a o jej záujme a o zmene jej životného štýlu sa dozvedel až z jej návrhu. Nepochybnil právo a záujem matky, avšak s ohľadom na spôsob jej doterajšieho spôsobu života, ktorým ohrozovala zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa bol toho názoru, že v súčasnom období nie je v jeho záujme, aby bolo zverené do jej osobnej starostlivosti. Potrebné je zo strany matky, aby začala spolupracovať a aby svoj skutočný záujem a zmenu svojho životného štýlu vedela aj preukázať. Dôležité je aj ukončenie trestného konania, t.j. osvedčenie probačného dohľadu. S poukazom na uvedené odporučil zveriť mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a po vykonanom dokazovaní určiť výšku výživného s prihliadnutím na odôvodnené potreby mal. dieťaťa.

Zo záznamu z vykonania terénnej sociálnej práce v rodinnom prostredí súd zistil, že dňa 8.4.2016 bol u matky na adrese E. X vykonaný kolíznym opatrovníkom sociálny prieskum. Matka sa v tom čase už nachádzala v 3-izbovom byte, hygiena bola na požadovanej úrovni. Starý otec bol v práci, v domácnosti bol prítomný matkin priateľ, ktorý tam býva a majú k dispozícii vlastnú izbu. Uviedla, že pre maloletého nemá žiadne veci, ani oblečenie, nakoľko jej bol odobratý a všetky veci, aj postieľku dala švagrinej, ktorá nedávno porodila. Keď bude mať maloletého vo svojej starostlivosti, zakúpi mu všetko nové. Prácu na Martinských holiach ukončila, pretože išlo o prácu na dobu určitú. Zaevidovať sa na úrade práce neplánovala, sama si bude uhrádzať zdravotné poistenie.

Súd v konaní za účelom ďalšieho dokazovania vypočul navrhovateľku, matku, otca a kolízneho opatrovníka, ako svedkov manžela navrhovateľky R. Č. a starého otca maloletého E. D. (č.I. 139, 159,184).

Navrhovateľka na pojednávaniach zotrvala na podanom návrhu, nakoľko podľa jej názoru matka nie je schopná postarať sa o svojho maloletého syna, dať mu čo mu dáva ona. Narušilo by to aj rodinný systém maloletého, ktorý mu založili v jej domácnosti a ktorého majú u seba od 2.7.2015, kedy si ho zobrali od jej otca, ktorý jej volal, že ho tam matka nechala a neukázala sa. Táto situácia sa udiala viac krát, takmer vždy, keď bol maloletý u starého otca, jej volal, že sa o neho nevie postarať. Bolo to aj v čase, keď bol malinký a starý otec chodil do práce. Mávala ho u seba prakticky stále, možno to bolo aj 15 krát do mesiaca, určite to boli víkendy. Viac krát ho boli zobrať aj od matky samotnej, pretože starý otec jej zavolať, že matka sa neukázala tri dni, že sa jej nevie dovolať, nakoniec sa však matke dovolala ona sama, zistila kde sa nachádza a následne prišla maloletého vyzdvihnúť. Konkrétne išlo o hotel Luna, kde matka prišla za ňou a jej terajším manželom, nechcela však uviesť odkiaľ. Vyzerala v tom čase zle a bola rada, že prišli a maloletého so sebou zobrali. Následne ako jej bol zverený, starali sa o neho a bývali s manželom v Košútoch, kde bývajú aj v súčasnosti. Matka sa najprv o maloletého nezaujímal, pretože mala problémy sama so sebou, ktoré si chcela riešiť. Bola nervózna, náladová, kričala, nedalo sa s ňou rozprávať. Zaujímať sa o maloletého začala až v januári 2016, výživné na neho platila a všetko má zaplatené. Matka sa nezaujímal, pokiaľ mala priateľa R. K., kým ho nezavreli. Nechodila k nim a keď následne prišla, chcela vidieť mal. Z., neumožnila jej to, pretože si to nepriala. Vidával ju v domácnosti u starého otca, kde chodievala každú druhú nedeľu pre brata, aby ho v pondelok ráno mohla zaviesť do ústavu Méta na Severe. Buď tam vtedy bola a keď nebola, starý otec jej dal vedieť, že príde jej syn, aby ho prišla pozrieť. V tom čase tam matka maloletého vidávala, stretli sa tam aj po Vianociach, pretože volala, že má pre neho darčeky, kúpila mu dráhu s autičkami, hraciu hlavu. Mala vtedy z nej normálny pocit. Raz si však všimla, že neprestala brať omamné látky, videla na nej, že bola iná. Keď bola pod ich vplyvom, správala sa nervózne, nevedela jednať s ľuďmi. Vtedy videla, že má opuchnutú jednu ruku, ktorú mávala opuchnutú aj predtým, všimla si to na nej asi dva krát. Raz za ňou matka prišla sama a opýtala sa jej čo má robiť, pretože s ňou nemohla ani pohnúť a povedala jej, že ju niečo uštiplo, preto jej povedala, aby išla do nemocnice a navštívila doktora. Rovnaká situácia sa stala aj v januári, kedy išla s maloletým od doktorky, matka vtedy vystúpila z mestskej dopravy, pretože ich videla na zastávke na Jesenského ulici. Tiež jej vtedy povedala, že jej opuchla ruka, že na nej ležala celú noc, mala ju červenú, prišlo jej to divné a išli domov, každá odišla svojím smerom. O matku sa nezaujíma, vie však, že sa zdržiava na Ladovni u ich otca a že nikde nepracuje. Myslí si, že maloletého chce aj kvôli finančnej stránke, pretože nemá žiadny príjem a nevie sa o maloletého postarať. Matka aj predtým utekala z domu, otec jej v tom nikdy nezabránil, zmena je u nej len dočasná, pretože ju pozná ako sestra.

V prípade zverenia mal. Z. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, žiadala určiť matke a otcovi výživné po 90 Eur mesačne. Pokiaľ ide o výdavky na maloletého, ide len o bežné výdavky na oblečenie, na plienky, na stravu, kde nemá žiadne obmedzenia s výnimkou toho, že nechce piť mlieko, ďalej na hračky, na lieky, keď je chorý. Starostlivosť o maloletého spoločne s manželom zvláda, manžel má dospelú dcéru E. Č., ktorá s nimi nebýva a má tiež X ročného syna D.. Jej brat býva cez týždeň v ústave, cez víkendy býval u ich otca (starého otca), musela to však riešiť, nakoľko nechcel, aby u neho naďalej býval, nechcel sa o neho starať, ani jej s ním pomáhať. Poukázala na skutočnosť, že je tehotná, je to ešte však v nízkom štádiu, keby aj mala ďalšie dieťa, dokázala by sa o všetko postarať.

Matka nesúhlasila, aby bol mal. Z. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Hlavný dôvod je že práve ona je jeho matka a chcela by byť pri tom ako jej syn bude vyrastať. Chce sa o neho starať a vie, že je aj schopná sa o neho postarať, je už na tom psychicky oveľa lepšie ako bola pred tým. Je tomu tak preto, že navštívila MUDr. Fedákovú, lebo sociálny úrad ju poslal prvý krát na testy, nakoľko jej neverili, že nepožíva žiadne omamné a psychotropné látky. Bolo to v auguste 2015, výsledky testov vyšli negatívne, v tom období bol syn zverený navrhovateľke. Na kontrolu k MUDr. Fedákovovej chodila každý mesiac a vždy s ňou rozoberala svoje nálady, ako sa jej darí, či už v práci, v rodinných záležitostiach, vždy jej rozprávala o mal. Z.. Prvý mesiac jej doktorka predpísala lieky na ukludnenie, nakoľko bývala agresívna. Priznala si vlastnú chybu, chcela to napraviť, nevedela však ako to riešiť, doktorka jej však pomohla, necelý mesiac užívala lieky (Neurol a Escitalopram), chodievala pravidelne na kontroly, toxikologické testy moču vyšli negatívne. Pomohol jej po psychickej stránke aj otec, ktorý neprestal veriť, že mal. Z. sa k nej vráti. Býva u neho nepretržite odvtedy ako sa začali diať veci ohľadom maloletého, dovtedy rovnako u neho bývala, avšak stalo sa, že sa určitý čas zdržala u svojich kamarátov, maximálne však 5 dní. Vtedy mala syna so sebou, stávalo sa, že bola aj so svojím priateľom

R. K. u jeho rodičov v Hornej Štubni aj niekoľko dní. Jej priateľ bol hlavným dôvodom jej problémov s drogami. V prípade, že by sa maloletý vrátil do jej osobnej starostlivosti, celú pozornosť by venovala jemu. Pracovala v spoločnosti ProSki a.s., kde skončila ku dňu 6.4.2016, najprv ako chyžná a potom na pozícii recepčnej. Neskôr sa zaevidovala na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie, bola požiadať v sociálnej poisťovni o dávku, ktorú jej však nedali, nemá nárok. Má len základné vzdelanie, študovala na strednej škole obchodu a služieb za čašníčku, túto však nedokončila. V ďalšom štúdiu pokračovať nemôže, nakoľko už prešli tri roky, odporučili jej strednú školu v Žiline, kde by išlo o večerné štúdium, musela by ho však platiť. Uviedla, že ju čakajú ešte dve súdne konania, v ktorých ide o prechovávanie a výrobu psychotropných a omamných látok, v prvom konaní dostala podmienku na tri roky, táto jej však už končí a v máji má druhé konanie, ktoré je otvorené a nevie kedy skončí. K tomuto zákonná sudkyňa poukázala, že na súde sú tri konania voči matke, prvé sp. zn. 13T/65/2013, ktoré nie je právoplatné skončené a dňa 22.3.2016 bolo odročené na neurčito, druhé sp. zn. 1T/96/2014, kde bola dohoda o vine a treste a tretie sp.zn. 23T/91/2015, kde je nariadený termín pojednávania na deň 15.6.2016. Chcela tým poukázať na skutočnosť, že matku čakajú ešte dve súdne konania s tým, že zatiaľ nie je možné predpokladať ako skončia, ale môžu skončiť aj tým, že matke bude uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pričom ide o závažnú a rozhodujúcu skutočnosť.

Ďalej matka na pojednávaní konanom dňa 29.4.2016 uviedla, že od 23.4.2016 je zamestnaná, ide o brigádu zameranú na pomoc pri zabezpečovaní cateringu po celom Slovensku, má ju len do času kedy jej bude maloletý zverený do osobnej starostlivosti. Starému otcovi prispieva na bývanie 100 Eur a na stravu 50 Eur, mala ešte príjem z Martinských holí, má už aj ďalšiu prácu. Iné vyživovacie povinnosti nemá, nevlastní žiadny majetok. V súčasnosti nemá doma pre syna vecí, nakoľko nevedela či jej bude zverený, má však našetrené financie, aby mu zakúpila všetko potrebné. V prípade ak by sa s ňou stalo čokoľvek v súvislosti s trestnými konaniami vedenými proti nej, o maloletého by sa postaral jeho otec, ako aj starý otec, ktorý pôjde v novembri na starobný dôchodok.

Manžel navrhovateľky R. Č. uviedol, že žijú spolu už 5 rokov a matku maloletého pozná asi 4 roky. V čase kedy nebola ešte tehotná, javila sa mu ako pubertálne dievča. Neskôr keď sa dozvedeli, že je tehotná, čo im sama povedala, začali sa s ňou viac stretávať, brávali ju na rôzne výlety. Vtedy žila so svojím otcom, medzi navrhovateľkou, ním a matkou prevládal dobrý priateľský vzťah, tento sa však rozpadol príchodom jej bývalého priateľa R. K., ktorý bol aj vo väzení. V tom čase už mala mal. Z., ktorého začala zanedbávať, viac sa venovala partii a svojím záujmom. Mali podozrenie, že niečo nie je v poriadku vzhľadom na jej správanie a že sa dostala do pochybnej spoločnosti. Bola náladová, chvíľu bola normálna, potom to prepadalo niekedy až do paniky, kričala hlavne na navrhovateľku, nezisťoval však z akého dôvodu sa tak správa. Neurobil to preto, že mu bolo viac menej jasné, čo robí a že berie drogy. Našli u nej aj striekačku v kočíku, jej brat rovnako im ukázal striekačku, ktorú našiel v izbe. Puchla jej často ruka, oči mala lesklé, na očiach mala večne tmavé okuliare. Začalo to v čase, keď mal maloletý asi trištvrte roka a myslí si, že to trvá stále, nevie to však posúdiť. Najskôr mali dobrý vzťah, stretávali sa takmer každý druhý, tretí deň, neskôr už menej, vtedy začala nechávať mal. Z. doma starému otcovi. Z tohto dôvodu musela vždy navrhovateľka chodiť sa o neho postarať, prípadne si ho brávali ku nim domov, bolo to minimálne raz za dva týždne na víkend. Nechávala ho u otca cez týždeň, aj cez víkend, bolo jej to v podstate jedno. Snažil sa jej dohovoriť, aby zmenila svoj život, že to nikam nevedie a že to pre ňu nedopadne dobre. Keď jej dohovárať, ľutovala to a plakala, agresívne sa však k nemu nesprávala. To že matka urobila pár úkonov ešte neznamená, že sa zmenila. Nejde jej o to, aby jej bol mal. Z. vrátený a išlo o jeho dobro, ale preto, že jej ide práve o jej vlastné dobro vzhľadom na to, že jej skončila sezónna práca a materská by jej pomohla k lepšej finančnej situácii. Považoval za potrebné dodať, že pokiaľ by jej bol maloletý zverený, nemalo by to dobrý vplyv na jeho ďalší život. Matka nie je človek, ktorý by sa o neho dokázal postarať, pretože sa treba starať práve o ňu, nakoľko sa nespráva ako dospelý človek. Na druhej strane manželka je tá správna osoba, snažia sa pre maloletého vytvoriť čo najlepšie podmienky v rámci ich možností. Vrátenie matke by mohlo narušiť aj jeho citovú povahu a ďalší vývin.

Starý otec E. D. bol toho názoru, že jeho dcéra a matka mal. Z. sa zmenila. Nikdy ju nevidel, že by užívala drogy, ani žiadne u nej nevidel, nevie ani o tom, že by jej brat našiel u nej v izbe striekačku. Keď sa narodil mal. Z., riadne sa o neho starala, nebol s tým žiadny problém. Keď bola tehotná bývala u neho, neskôr sa dostala do zlej spoločnosti, nevie však čo sa v tom čase okolo nej dialo, bolo to vo Vrútkach, nikdy ju nevidel v spoločnosti týchto kamarátov, vyjadrovala sa však o nich pozitívne. V čase kedy jej zobrali maloletého, prešiel krátky čas a vrátila sa domov, dovtedy tam bývala len prechodne, bývala aj vo Vrútkach. Vie o tom, že mala chodiť na kontroly, na ktoré aj pravidelne chodila, starala sa o domácnosť a začala sa zaujímať o to, aby sa jej chlapec vrátil. Bol by za to, keby jej bol vrátený, nakoľko

sa polepšila a správa sa ako dobrá matka a pokiaľ budú bývať u neho doma, spoločne všetko zvládnú. Uviedol, že je zamestnaný vo Vienna International a pracuje len na ranných smenách. Má vedomosť o tom, že matka má súdne pojednávania a že jej môže hroziť aj nepodmienečný trest.

Ohľadom mal. Z. ďalej uviedol, že matka ho opakovane u neho neodložila, keď je rozdiel medzi tým či ho odložila alebo ho u neho nechala. Raz sa stalo, že o 22.00 hod. večer mu zazvonila pri dverách bytu a keď otvoril, našiel vnuka v kočíku pred dverami, dcéra tam nebola, bola o poschodie vyššie, nenapadlo ho sa tam však pozrieť. Vybehol von, kričal, ale nikde jej nebolo, vnuka následne zobral k sebe a postaral sa o neho. S jeho druhou dcérou - navrhovateľkou nekomunikuje, nakoľko boli na narodeninách jeho prvej vnučky na Morave, kde bola aj ona, jej manžel, mal. Z. a jej syn E.. Vnučka je dcéra jeho syna H. D., ktorý žije na Morave v Slavkove pri Brne. Došlo k hádke, pretože chcel, aby mu pomohli s matkou, lebo kto by jej pomohol, keď nie otec a rodina. Chcel od nich, aby ju zobrali k nemu, aby bola u neho, aby jej aj oni pomáhali, aby sa z toho dostala. Oni to však odmietli, boli proti, že keď sa sama dostala do ťažkostí, nech sa aj následne sama z nich dostane. Odvtedy sa nerozprávajú, ale komunikujú prostredníctvom SMS. Mal. Z. videl len zopár krát, má vedomosť o tom, že matka chce byť s maloletým, má o neho záujem. Povedala mu raz, že ide k sestre, pretože ho chce vidieť, nebolo jej to však umožnené.

Otec mal. Z. rovnako nesúhlasil s tým, aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, súhlasil však s návrhom matky, aby bol zverený matke s tým, že bude platiť výživné 100 Eur. Dôvody sú také, že matka sa zmenila, riadne pracuje, jej celková situácia sa zmenila. Bola tu jedna osoba, ktorá jej ničila život, teraz je úplne mimo jej diania, nijako sa už nemôže vrátiť a vstupovať jej znovu do života pracujúceho človeka, ktorý sa chce riadne starať a fungovať. Na základe toho, že tu bol tento jej priateľ, ani nenavštevoval maloletého. Otcovstvo uznal teraz preto, že v minulosti sa nemohol podieľať na jeho výchove a bolo dohodnuté s matkou, že otcovstvo uznané nebude, teraz sa to však zmenilo, pretože jej bývalý priateľ tu už nie je. Býva v podnájme vo Vrútkach, ide o 2-izbový byt, v ktorom býva s priateľkou, nájom platí 330 Eur spolu s energiami, prispieva mu aj priateľka, niekedy pol na pol, niekedy menej, pretože pracuje len brigádne. On tri týždne pracuje v reštaurácii Koliba 77 v Priekope pod partizánskym cintorínom. Dohodnutá odmena je 2,60 Eur na hodinu, pracovný čas nie je stály, závisí od roboty a vyťaženia. Má ukončenú Súkromnú obchodnú akadémiu v Žiline, predtým pracoval v hoteli Victoria na Strážach tri roky ako kuchár. Zomrela mu matka, potreboval si oddýchnuť, nezvládal to psychicky, so šéfkuchárom sa dohodol na odchode, bolo to decembri 2015. Má bežné výdavky ako normálny človek, nemá žiadne úvery, pôžičky, neplatí si poistenie, nie sú voči nemu vedené žiadne exekúcie, nemá žiadne dlhy. Iné vyživovacie povinnosti nemá, nevlastní žiadny majetok. Jeho matka vlastnila 1-izbový byt, ale jeho brat trval na vyplatení polovice bytu, čo bolo 13.000 Eur a on si ho nemohol dovoliť vyplatiť, preto sa byt predal v januári 2015 za 27.000 Eur. Polovicu dostal on a polovicu brat, dlhy na byte neboli, ale zostali pasíva a pôžičky v J. J. a vo R. T. Dlh vo R. T. vyplatil on 6.700 Eur, druhý dlh vyplatil brat. V minulosti sa snažil o kontakt s mal. Z., tento mu bol aj zo strany navrhovateľky umožnený, zdržal sa v jej domácnosti zhruba hodinu a pol, doniesol synovi odrážacie auto, aby mal radosť. Želá si, aby v budúcnosti maloletý vyrastal pri matke a on sa podieľal na jeho výchove tak finančne, ako aj psychickou podporou, aby sa všetko dalo do poriadku a fungovalo ako má.

Kolízny opatrovník nespochybnil právo a záujem matky, avšak s ohľadom na jej doterajší spôsob života, kočovný spôsob, nepravidelné kontroly v psychiatrickej ambulancii, neúčelne hospodárenie s finančnými prostriedkami a s tým súvisiaca nedostatočná osobná starostlivosť o maloleté dieťa, ktorým matka ohrozovala jeho zdravý psychický, sociálny a fyzický vývin bol toho názoru, že ide o krátke obdobie, kedy matka síce prejavuje záujem, avšak zároveň by s tým mala súvisieť aj spolupráca s ním. V súčasnom období nie je v záujme mal. Z., aby bol zverený matke do osobnej starostlivosti. Je potrebné, aby začala s ním spolupracovať a aby svoj skutočný záujem a zmenu svojho životného štýlu vedela aj preukázať počas dlhšieho obdobia. Nemenej dôležité je aj ukončenie trestných konaní, ktoré sa vedú voči matke na Okresnom súde Martin a ktoré svedčia o tom, že prístup matky je voči rozhodnutiu okresného súdu nezodpovedný, nakoľko matka porušila podmienku a opakovane spáchala rovnakú trestnú činnosť. U navrhovateľky žiadne nedostatky ohľadom starostlivosti o maloletého zistené neboli, vytvorila pre neho vhodné a stabilné prostredie v jej rodine. Preto sa pridržal písomne podaných správ a aj naďalej odporúčal zveriť mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a zo strany matky a otca navrhol určiť výživné každému po 100 Eur.

Podľa § 119b ods. 3 Zákona o rodine (ďalej len ZR) konania o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení výchovného opatrenia, o ktorých súd nerozhodol do 31. decembra 2015, sa dokončia podľa predpisu účinného do 31. decembra 2015.

Podľa § 44 ods. 1 ZR náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba navzájom a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 44 ods. 2 ZR náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletých dieťaťom a inou osobou, môžu vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 44 ods. 3 ZR náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len náhradná osobná starostlivosť),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 45 ods. 1 ZR ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 ZR pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 ZR v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 ZR osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia: Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 6 ZR rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 ZR vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 ZR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 81 ods. 1 ZR ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Podľa § 76 ods. 1 ZR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 ZR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Súd len vo všeobecnej rovine uvádza, že zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov a musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa. Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia a týmto výchovným opatrením dochádza k faktickému obmedzeniu ich rodičovských práv. Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môžu mať objektívny, ako aj subjektívny charakter. Pôjde jednak o prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, ale aj o prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezájmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu. Ak však rodičia upravujú svoje pomery tak, aby mohli zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, zákon počíta s možnosťou zániku náhradnej osobnej starostlivosti. Jedným zo spôsobov zániku náhradnej osobnej starostlivosti je zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti právoplatným rozhodnutím súdu z vážnych dôvodov. Vážnym dôvodom pritom je aj tá skutočnosť, že rodičia, resp. jeden z nich, sú schopní opäť zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, a teda odpadli prekážky, ktoré im v zabezpečovaní osobnej starostlivosti o maloleté dieťa bránili.

Súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, preukázaného a zisteného skutkového stavu rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, zveril mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, tety R. Č.Z., H. M., S. D., určil jej práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému, rodičom povinnosť platiť mesačne výživné k jej rukám od 2.7.2015 vždy do 20-teho dňa v mesiaci, matke 75 Eur a otcovi 75 Eur a splácať vzniknutý nedoplatok na výživnom, matka v celkovej výške 476,28 Eur v splátkach po 15 Eur mesačne a otec v celkovej výške 747,58 Eur v splátkach po 20 Eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, keď takéto výživné považoval za primerané a optimálne k odôvodneným potrebám maloletého a za také, ktorého platenie je v možnostiach a schopnostiach obidvoch rodičov s tým, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo náhradu trov konania. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede navrhovateľky, jej manžela, matky, otca, starého otca, predovšetkým s prihliadnutím na vyjadrenie kolízneho opatrovníka a skutočnosti, ktoré neboli sporné, o ktorých nemal pochybnosti a za stavu v čase vyhlásenia.

Podľa názoru súdu ide v súčasnosti o správne rozhodnutie v najlepšom záujme zdravého a optimálneho fyzického, psychického a sociálneho vývinu mal. Z.. Pri svojom rozhodovaní teda zohľadnil najmä jeho záujem, ktorý je vždy prvoradý a svoje dokazovanie následne zameril na skutočnosť, či je rodič schopný zabezpečovať jeho osobnú starostlivosť. Z takto vykonaného dokazovania (listinných dôkazov, šetrenia kolízneho opatrovníka a výpovedí účastníkov konania) potom jednoznačne vyplynulo, že u matky nie je možné v danom čase konštatovať schopnosť riadne zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, predovšetkým s poukazom na jej doterajší spôsob vedenia života (recidíva matky

ohľadom páchania trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 Trestného zákona), prístup, ktorý v minulosti uplatňovala voči maloletému v súvislosti s jeho nezodpovedným a neuváženým ponechávaním u starého otca či navrhovateľky, nezújem o maloletého, nepravidelné kontroly v psychiatrickej ambulancii, neúčelné hospodárenie s finančnými prostriedkami, ktorými všetkými subjektívnymi konaniami ohrozovala zdravý psychický, sociálny a fyzický vývin maloletého syna. Pokiaľ však matka má skutočne záujem zabezpečovať o maloletého osobnú starostlivosť, ktorý aj v konaní pred súdom prejavila, tento bude z jej strany nutné preukázať počas dlhšieho časového obdobia, a to predovšetkým spoluprácou s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Rovnako dôležité, ako konštatoval i kolízny opatrovník, je ukončenie trestných konaní, ktoré sú voči matke vedené na tunajšom súde a ktoré svedčia o jej nezodpovednom prístupe k spôsobu života, keď sa opakovane dopúšťala rovnakej trestnej činnosti. Pokiaľ matka v tejto súvislosti v konaní argumentovala prezumpciou neviny, súd uvádza, že pri vyhlásení rozhodnutia s poukazom na § 154 ods. 1 O.s.p. vychádza vždy zo stavu, aký tu je v čase rozhodovania s tým, že v danom prípade je nesporné, že matku čakajú ešte dve súdne konania, u ktorých síce nie je možné predpokladať ako skončia, ale môžu skončiť aj tým, že matke bude uložený nepodmienečný trest odňatia slobody; pre súd a jeho rozhodovanie ohľadom (ne)zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky bolo teda tiež smerodajné, že tieto ešte neboli do dnešného dňa (v čase rozhodovania súdu) právoplatne skončené.

Pokiaľ ide o otca, ktorý uznal svoje otcovstvo k mal. Z. v priebehu konania, keď mal maloletý D. S., C. E. I. X C., tento neprejavil záujem vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého. Na druhej strane mal súd za preukázané, že navrhovateľka má vytvorené adekvátne sociálne, bytové, finančné a materiálne podmienky, aby mohla starostlivosť o maloletého na požadovanej úrovni vykonávať, maloletému poskytla vhodné a stabilné prostredie v jej rodine pre ďalšie harmonické rozvíjanie jeho osobnosti ako maloletej osoby, pričom s jej súčasným manželom má nepochybne záujem náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého aj v budúcnosti naďalej zabezpečovať.

Pokiaľ ide o určenie výživného a jeho výšky rodičom maloletého, súd poukazuje na vyššie citované zákonné ustanovenie § 45 ods. 7 ZR, podľa ktorého vyživovacia povinnosť rodičov maloletého dieťaťa trvá aj po jeho zverení do náhradnej osobnej starostlivosti. Z uvedeného dôvodu súd zaviazal rodičov povinnosťou platiť výživné vo výške 75 Eur, tak matku, ako aj otca odo dňa zverenia maloletého navrhovateľke, ktorý bol ustálený na deň 2.7.2015. Pri určení výšky výživného súd vychádzal zo sociálneho stavu rodičov, z ich schopností, možností a majetkových pomerov, ktoré sa mu podarilo vykonaným dokazovaním zistiť. Zohľadnil individuálne odôvodnené potreby mal. Z., ktoré sú dané jeho nízkym vekom, uspokojovaním hlavne bežných hmotných potrieb, ako sú strava, oblečenie, obutie, hygienické a kozmetické potreby, hračky a následne určil výšku výživného, ktorá je podľa názoru súdu vzhľadom na schopnosti a možnosti obidvoch rodičov, ako aj vzhľadom na vek a oprávnené potreby maloletého, primeraná a optimálna pre pokrytie jeho potrieb, spolu je to 150 Eur plus dávky poskytované úradom práce pri náhradnej osobnej starostlivosti.

Nedoplatok výživného od 2.7.2015 do 30.4.2016 bol vypočítaný dňami a mesiacmi, za ktoré vznikol, u matky aj s prihliadnutím na zaplatené výživné, a to 72,58 Eur za 30 dní júla 2015 a 675 Eur za 9 mesiacov od augusta 2015 do apríla 2016 mínus 271,30 Eur (27,13 Eur x 10 mesiacov), rozdiel 476,28 Eur a u otca 72,58 Eur za 30 dní júla 2015 a 675 Eur za 9 mesiacov, spolu 747,58 Eur, keď doteraz nemal určenú vyživovaciu povinnosť a ani neprispel navrhovateľke na výživu maloletého. Nedoplatok umožnil rodičom splácať v primeraných splátkach, matke po 15 Eur mesačne a otcovi po 20 Eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok s tým, že v prípade neplnenia splátok sa stane splatným jednorazovo, budú ho splácať 32, resp. 38 mesiacov.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p. - konanie vo veciach starostlivosti o maloletých) a nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 Os.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 a § 272 O.s.p.).